

UDKAST

Forslag

til

Lov om supplerende bestemmelser til forordningen om Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937¹ (forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde)

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Loven supplerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 (forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde), jf. bilag 1 til denne lov.

Kapitel 2

Kompetent myndighed

§ 2. Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed, jf. artikel 5, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Kapitel 3

Erhvervsstyrelsens afgørelse, håndhævelse og bemyndigelse

§ 3. Erhvervsstyrelsen kan, jf. artikel 20, stk. 4, litra a-c, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, træffe afgørelse om overtrædelse af forordningens artikel 3 over for en erhvervsdrivende. Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse om:

- 1) forbud mod at produktet bringes i omsætning, gøres tilgængeligt og eksporteres,
- 2) påbud om at produktet tilbagetrækkes eller fjernes fra onlinegrænseflade, og
- 3) påbud om at produktet eller dele heraf bortskaffes.

¹ Forordningen medtaget som bilag til loven. Ifølge artikel 288 i EUF-traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af forordningen i loven og i lovens bilag er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningens umiddelbare gyldighed i Danmark

UDKAST

§ 4. Erhvervsstyrelsen håndhæver afgørelser, jf. artikel 23, stk. 1, litra a-d, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, og sikrer følgende:

- 1) forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet og eksportere dem, og
- 2) tilbagetrækning af produkter, som allerede er blevet bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på EU-markedet, og
- 3) bortskaffelse af tilbagetrukne produkter, og produkter, som stadig befinder sig hos den erhvervsdrivende, og
- 4) begrænsning af adgangen til de pågældende produkter og til annoncer, der henviser til produkterne.

§ 5. Erhvervsstyrelsen kan kræve alle oplysninger fra en erhvervsdrivende, som skønnes nødvendige for at konstatere overensstemmelse med kravene i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde i overensstemmelse med forordningens artikel 17 og artikel 18.

§ 6. Erhvervsstyrelsen har til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til alle erhvervsmæssige lokaliteter, og hvor der kan findes produkter, som er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, jf. artikel 19.

§ 7. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler med henblik på opfyldelsen af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Kapitel 4 *Kommunikation*

§ 8. Skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold omfattet af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, regler fastsat i medfør af forordningen, denne lov og regler fastsat i medfør af denne lov skal foregå digitalt, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Erhvervsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation og om anvendelse af bestemte it-systemer og særlige digitale formater.

Kapitel 5 *Klageadgang*

UDKAST

§ 9. Erhvervsstyrelsens afgørelser i egenskab af kompetent myndighed kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 6 *Straffebestemmelser*

§ 10. Med bøde straffes den, der undlader at efterkomme en afgørelse meddelt efter § 3.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 7 *Ikrafttræden*

§ 11. Loven træder i kraft den 14. december 2026.

Kapitel 8 *Territorialbestemmelse*

§ 12. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne eller Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Baggrund
3.	Lovforslagets hovedpunkter
3.1.	Erhvervsstyrelsen som kompetent myndighed
3.1.1.	Gældende ret
3.1.2.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.2.	Erhvervsstyrelsens opgaver og bemyndigelse
3.2.1.	Gældende ret
3.2.2.	Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6.	Administrative konsekvenser for borgerne
7.	Klimamæssige konsekvenser
8.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9.	Forholdet til EU-retten
10.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11.	Sammenfattende skema

1. Indledning

Tvangsarbejde udgør en alvorlig krænkelse af de grundlæggende menneskerettigheder og bidrager til at fastholde fattigdom i verden, hvilket modarbejder det internationale samfunds intention om et anstændigt arbejde for alle, og som bl.a. er beskrevet i FN's verdensmål.

Den Internationale Arbejdsorganisation under FN vurderer, at knap 28 millioner mennesker udfører arbejde under tvang på verdensplan. Tvangsarbejde kan omfatte arbejde under vold eller trusler om vold, arbejde på aflåste arbejdspladser eller i aflåste kvarterer samt arbejde uden ret til søvn og mad. Produkter, der produceres under sådanne forhold, ender i kommercielle værdikæder.

Derfor er bekæmpelse af tvangsarbejde og fremme af virksomhedernes due diligence-standarder af høj prioritet for medlemsstaterne.

Den 27. november 2024 blev Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 vedtaget. Forordningen har som overordnet formål at bekæmpe brugen af tvangsarbejde ved at forbyde erhvervsdrivende at bringe produkter, som er fremstillet ved tvangsarbejde i omsætning, gøre dem tilgængelige på det indre marked og eksportere dem fra det indre marked. I forslaget til retsakten blev bl.a. nødvendigheden af fælleseuropæiske regler fremhævet, idet problematikken går på tværs af landegrænser og værdikæder. Formålet med forordningen er desuden at undgå fragmenterede nationale regler og indsatser og i stedet sikre klare fælles regler, som de erhvervsdrivende kan navigere i, samt en effektiv, koordineret håndhævelse på tværs af medlemsstaterne. Derved fjernes de konkurrenceforvridninger på det indre marked, som ellers vil opstå som følge af forskelle i nationale love og administrative bestemmelser om produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Lovforslaget understøtter Unionens ambition om at forebygge og bekæmpe tvangsarbejde i fremstillingen af produkter på det indre marked. Givet forordningens fokus på hele værdikæden for fremstilling af produkter er indførelsen af fælleseuropæiske regler på området - og dermed dette lovforslag - endnu et skridt mod bekæmpelsen af tvangsarbejde i verden. I forhandlingerne af forordningen blev der fra dansk side lagt vægt på, at reglerne udformes, så de kan håndhæves i praksis, både af virksomheder og af myndigheder. Det betyder, at håndhævelsen skal ske ud fra en risikobaseret tilgang, uden at virksomheder og myndigheder pålægges urimelige byrder.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde trådte i kraft den 13. december 2024 og finder anvendelse fra den 14. december 2027.

Medlemslandene er forpligtede til at fastsætte regler om sanktioner for overtrædelser af forordningen senest den 14. december 2026, hvorfor lovforslaget træder i kraft i overensstemmelse hermed. En række bestemmelser i forordningen og deres nærmere anvendelse forudsætter, at Kommissionen vedtager gennemførelsesretsakter og udsteder retningslinjer. Retningslinjerne om anvendelsen af forordningen blev vedtaget af Kommissionen den 26. juni 2026 og offentliggjort, da Kommissionen umiddelbart efter lancerede de første værktøjer, der skal hjælpe medlemsstater, erhvervsdrivende og organisationer med at forberede sig på EU's forordning om tvangsarbejde. Alle værktøjer er samlet på den fælles portal for tvangsarbejde, som er den centrale indgang til al information om EU's forordning om tvangsarbejde, herunder de første retningslinjer for, hvordan reglerne vil fungere i praksis.

Portalen indeholder også en tjekliste til små og mellemstore virksomheder for at imødegå tvangsarbejde, en liste over gratis onlineværktøjer til at understøtte sporbarhed i forsyningskæder og identifikation af risici samt en foreløbig liste over nationale myndigheder, der er ansvarlige for håndhævelse. Værktøjerne vil blive udvidet over tid, herunder med en dedikeret risikodatabase, der identificerer produkter og områder med høj risiko. Databasen er ved lovforslagets høring under udarbejdelse. Supplerende dansk regulering vil blive vedtaget i løbet af det kommende år.

Forordningen er direkte gældende i Danmark og finder umiddelbart anvendelse som en del af dansk lovgivning, uden at Folketinget skal vedtage en særskilt dansk lov. Det følger imidlertid af forordningen, at der skal fastsættes supplerende nationale bestemmelser om sanktioner, og at medlemslandene senest den 14. december 2026 skal meddele Kommissionen disse regler. Nærværende lovforslag har til formål at etablere de nødvendige, nationale regler. Af hensyn til lovforslagets systematik og overskuelighed indeholder lovforslaget gengivelser af udvalgte bestemmelser fra forordningen, som er medtaget for at understøtte en klar struktur og sikre et samlet overblik over den kompetente myndigheds opgaver og beføjelser i relation til forordningens anvendelse.

2. Baggrund

Tvangsarbejde defineres i forordningen som ethvert arbejde eller enhver bistandsytelse, der kræves af en person under trussel om en hvilken som helst straf, og til hvilket den pågældende person ikke har tilbudt sig frivilligt.

Formålet med forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er effektivt at forbyde, at produkter, der helt eller delvist er fremstillet ved tvangsarbejde, bringes i omsætning og gøres tilgængelige på det indre marked. Det er selve tilgængeliggørelsen (markedsføringen) af produkter fremstillet ved tvangsarbejde og ikke selve tvangsarbejdet, der forbydes med forordningen. Tvangsarbejde er i sig selv forbudt efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor.

Forud for forordningens vedtagelse var der ikke EU-retlige regler, som gav medlemsstaterne beføjelser til forbyde produkter, som er fremstillet helt eller delvist ved tvangsarbejde.

Forordningen er en del af due diligence-initiativerne inden for bæredygtighed, som kræver, at større virksomheder identificerer og håndterer negative konsekvenser for mennesker og miljø i alle forsyningskæder. Forordningen medfører ikke yderligere due diligence-forpligtelser for erhvervsdrivende ud over dem, der allerede er fastsat i EU-retten eller national ret.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde supplerer EU's øvrige initiativer vedrørende due diligence inden for bæredygtighed og ansvarlige forsyningskæder. Forordningen bygger dermed videre på bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/821 om konfliktmineraler, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1542 om batterier og Europa-Parlamentets og Rådets (EU) forordning 2023/1115 om afskovning, som fastsætter due diligence-krav i virksomheders forsyningskæder, og den relaterer til Europa-Parlamentets og Rådets (EU) direktiv 2024/1760 (CSDDD) om større virksomheders due diligence for menneskerettigheder og miljø og Europa-Parlamentets og Rådets (EU) direktiv 2022/2464 (CSRD) om bæredygtighedsrapportering. Forordningen skal desuden ses i lyset af internationale standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd, herunder FN's vejledende principper for menneskerettigheder og erhvervsliv samt OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder om ansvarlig virksomhedsadfærd.

For at sikre et effektivt forbud mod brugen af tvangsarbejde og dermed understøtte den globale retfærdige omstilling til anstændigt arbejde for alle, er alle produkter af enhver type og herkomst er omfattet af forordningen. Reglerne er ikke særligt rettet mod bestemte erhvervsdrivende, virksomheder eller erhvervsgrene, men serviceydelser er dog ikke omfattet. Ved et produkt forstås enhver ting, der kan værdiansættes i penge uanset om den udvindes, høstes, produceres eller fremstilles. Derfor er alle produkter omfattet,

herunder alle fysiske varer som tekstiler, råvarer, halvfabrikata og komponenter, færdigvarer, forbrugsvarer, elektronik, fødevarer landbrugsprodukter og industriprodukter samt genbrugte og delvist forarbejdede produkter. Alt fra bomuld, biler, legetøj, smartphones, solpaneler, til tøj, sko, chokolade og maskiner og letfordærlige, organiske produkter som f.eks. dyr og planter er omfattet, og forordningen omfatter både EU-fremstillede produkter til indenlandsk forbrug, import og eksport. Produkter, der udbydes via fjernsalg, herunder onlinesalg, er også omfattet af forbuddet, hvis de er rettet mod slutbrugere i EU.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde anvendes og håndhæves i praksis gennem afgørelser, der fastslår, at et bestemt produkt er i strid med forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Afgørelserne træffes efter afslutningen af en undersøgelsesproces, der er delt i to trin, der varetages af Kommissionen i sager om tvangsarbejde uden for EU's område og af medlemsstaternes kompetente myndigheder i sager på deres nationale område.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1 Erhvervsstyrelsen som kompetent myndighed

3.1.1. Gældende ret

Der findes ingen gældende regler om forbud mod omsætning og tilgængeliggørelse, om påbud om tilbagetrækning samt bortskaffelse af produkter, der er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på EU-markedet efter en konstatering af, at de er blevet fremstillet helt eller delvist ved tvangsarbejde. Med lovforslaget fastsættes derfor bestemmelser vedrørende et hidtil ulovreguleret område.

I EU er der med fastsættelsen af bestemmelser om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde også tale om ny regulering. Der er allerede flere regelsæt, der regulerer erhvervsdrivendes due diligence-forpligtelser i forsyningskæden inden for forskellige områder som f.eks. import af mineraler eller metaller fra bestemte områder, visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse samt arbejdstagerrettigheder i forbindelse med f.eks. produktion af batterier. Hertil kommer regulering af erhvervsdrivendes aktiviteter indvirkning på miljøspørgsmål, sociale spørgsmål og personalespørgsmål, samt på respekten for menneskerettigheder, herunder tvangsarbejde, på bekæmpelse af korruption og på bestikkelse, samt regler om virksomheders bæredygtighedsrapportering.

I juli 2021 offentliggjorde Kommissionen en vejledning om due diligence for EU-virksomheder med henblik på at håndtere risikoen for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder. Virksomheder vejledes i, hvordan de kan identificere, forebygge og håndtere risikoen for tvangsarbejde i deres værdikæder.

Det er dog først med forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937, at der på EU-niveau fastsættes egentlige bestemmelser om forbud mod brug af tvangsarbejde under fremstilling af produkter.

Uanset den hidtil manglende regulering i Danmark og EU er due diligence i forhold til arbejdstagerrettigheder noget, som danske virksomheder i dag udøver i vist omfang. Denne praksis tager i vidt omfang udgangspunkt i internationale standarder for ansvarlig virksomhedsadfærd, navnlig OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder om ansvarlig virksomhedsadfærd og FN's vejledende principper om menneskerettigheder og erhvervsliv. Danmarks nationale kontaktpunkt for OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder om ansvarlig virksomhedsadfærd fungerer som udenretslig klagemekanisme og fremmer kendskabet til og informerer om OECD's retningslinjer. Kontaktpunktet bliver sekretariatsbetjent af Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen er desuden ansvarlig myndighed for Europa-Parlamentets og Rådets (EU) forordning 2017/821 om due diligence i relation til konfliktmineraler, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2464 (CSRD) om bæredygtighedsrapportering og Europa-Parlamentets og Rådets (EU) direktiv 2024/1760 (CSDDD om større virksomheders due diligence for menneskerettigheder og miljø. Erhvervsstyrelsens afdeling for markedsovervågning fører tilsyn med om produkter som f.eks. legetøj, el-produkter, maskiner, fyrværkeri, køretøjer og trykudstyr lever op til reglerne om produktsikkerhed.

Erhvervsstyrelsen udfører derfor i dag en række opgaver, som indholdsmæssigt har ligheder med de opgaver, der skal udføres efter forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

3.1.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det følger af artikel 5 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at hver medlemsstat senest den 14. december 2025 udpeger en eller flere kompetente myndigheder til at være ansvarlige for at opfylde forpligtelserne i forordningen.

Erhvervsstyrelsen er på den baggrund blevet indmeldt som dansk kompetent myndighed den 14. december 2025, jf. forordningens artikel 5, nr. 3.

Med den foreslåede bestemmelse i § 2 foreslås det, at det kodificeres, at Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed, jf. artikel 5, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Som kompetent myndighed får Erhvervsstyrelsen en række opgaver, herunder skal Erhvervsstyrelsen deltage i det EU-netværk, der skal fungere som platform for struktureret koordinering og samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder og Kommissionen: *EU-netværk mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde*. Netværket skal arbejde for at strømline håndhævelsen af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde og dermed gøre håndhævelsen effektiv og sammenhængende. Der er også hensigten, at Erhvervsstyrelsen vil fungere som kontaktpunkt for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), herunder vejlede om spørgsmål, der vedrører anvendelsen, jf. artikel 10 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Finder det formodede tvangsarbejde sted på en medlemsstats område, fungerer den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat som den ledende kompetente myndighed, jf. forordningens artikel 15, stk. 2. Kommissionen fungerer som ledende kompetent myndighed, hvis det formodede tvangsarbejde finder sted uden for Unionens område, jf. artikel 15, stk. 1.

Erhvervsstyrelsen vil derfor fungere som ledende kompetent myndighed i de tilfælde, hvor der er en formodning om tvangsarbejde, der finder sted i Danmark. I de tilfælde skal Erhvervsstyrelsen forestå en indledende undersøgelse, en egentlig undersøgelse og træffe afgørelse overfor en erhvervsdrivende og eventuelt pålægge sanktioner. Erhvervsstyrelsen vil som kompetent myndighed skulle håndhæve afgørelser fra andre kompetente myndigheder i andre EU-lande, hvis de omhandlede produkter er tilgængelige på det danske marked. Erhvervsstyrelsens opgaver som kompetent myndighed er uddybende beskrevet nedenfor under afsnit 3.2.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at det er hensigtsmæssigt i lovforslaget at præcisere, at Erhvervsstyrelsen er indmeldt som kompetent myndighed. Erhvervsstyrelsen har som nævnt under afsnit 3.1.1 har erfaring med tilsvarende opgaver.

3.2. Erhvervsstyrelsens opgaver og bemyndigelse

3.2.1. Gældende ret

Der er i gældende dansk ret ingen særlig lovgivning om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, herunder regler om tilsyn og kontrol med produkterne og de forhold, de er fremstillet under.

Erhvervsstyrelsen varetager i dag opgaver på en række andre lignende områder, hvor der findes beføjelser, som svarer til de beføjelser, der foreslås med denne lov.

3.2.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med forordningen og lovforslaget får Erhvervsstyrelsen som kompetent myndighed en række opgaver, herunder ansvaret for at være ledende kompetent myndighed og i den egenskab kunne gennemføre indledende og egentlige undersøgelser, foretage risikovurderinger og indhente oplysninger fra forskellige erhvervsdrivende. Erhvervsstyrelsen skal derudover kunne træffe afgørelser, håndhæve afgørelser og til enhver tid samarbejde og koordinere med andre medlemsstater og Kommissionen.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at omfanget af Erhvervsstyrelsens konkrete opgaver vil være af mindre omfang. Kommissionen anslår, at der på EU-plan vil være mellem 50 og 150 indledende undersøgelser om året. Det fremgår af Kommissionens arbejdsdokument af 16. december 2022 under præsentationen af initiativet om forbud mod produkter fremstillet med tvangsarbejde på EU-markedet.

Finder det formodede tvangsarbejde sted på dansk område, fungerer Erhvervsstyrelsen som ledende kompetent myndighed og er ansvarlig for at vurdere indgivelser af oplysninger, foretage undersøgelser og træffe afgørelser, jf. artikel 15, stk. 2, jf. artikel 2, nr. 17, i forordningen. Da Danmark udgør en relativ begrænset del af det indre marked, vurderes det, at antallet af undersøgelser af danske erhvervsdrivende udført af Erhvervsstyrelsen som ledende kompetent myndighed vil være få.

En formodning for at en eller flere danske erhvervsdrivende overtræder reglerne kan opstå på baggrund af Kommissionens database med oversigt over risikoområder eller risikoprodukter og tilgængelig information i form af varslings fra fysiske og juridiske personer. En formodning kan også opstå på baggrund af information og afgørelser fra andre medlemsstater eller information fra andre relevante myndigheder om, hvorvidt en erhvervsdrivende efterlever gældende nationale eller EU-retlige due diligence-regler vedrørende tvangsarbejde.

Kommissionen er ifølge forordningens artikel 12 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde ansvarlig for et dedikeret websted (»den fælles portal for tvangsarbejde«), der – udover oplysninger om bl.a. de kompetente myndigheder, retningslinjer, et fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger samt de afgørelser, der er blevet truffet om forbud

– også skal henvise til den database, som Kommissionen også er ansvarlig for at oprette, jf. forordningens artikel 8. Databasen skal indeholde en oversigt over produkter og geografiske områder, hvor der er risiko for tvangsarbejde. Databasen skal indeholde oplysninger om risici for tvangsarbejde i specifikke geografiske områder, specifikke produkter eller produktgrupper, herunder tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder. Databasen skal prioritere identifikation af udbredte og alvorlige risici for tvangsarbejde.

Er der på baggrund af ovenstående opstået en mistanke om formodet tvangsarbejde, kan Erhvervsstyrelsen kan bl.a. indhente oplysninger fra den erhvervsdrivende, der er genstand for vurderingen, fra andre produktleverandører, fra andre relevante interessenter, herunder de personer eller sammenslutninger, der har indgivet relevante, faktuelle og verificerbare oplysninger om påstående overtrædelser af artikel 3, og enhver anden fysisk eller juridisk person med forbindelse til de produkter og geografiske områder, som vurderes, jf. artikel 17, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Erhvervsstyrelsen skal fokusere sine undersøgelser på, hvor risikoen for tvangsarbejde er mest fremtrædende og følge en risikobaseret tilgang, når styrelsen skal vurdere sandsynligheden for, at forordningens artikel 3 er overtrådt, jf. artikel 14. I vurderingen indgår hensyn til de erhvervsdrivendes størrelse og økonomiske ressourcer og forsyningskædens kompleksitet. Omfanget og alvoren af det formodede tvangsarbejde, herunder om der er grund til bekymring for tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder, indgår også i vurderingen. Antallet og mængden af produkter, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet indgår også, ligesom andelen det færdige produkt, der mistænkes for at være fremstillet ved tvangsarbejde, indgår. Erhvervsstyrelsen skal så vidt muligt fokusere på de erhvervsdrivende og, hvor det er relevant, produktleverandører, der er tættest på risikoen for tvangsarbejde og har størst indflydelse med hensyn til at forebygge, afbøde og standse anvendelsen af tvangsarbejde, jf. præambelbetragtning 42.

Informationerne kan danne grundlag for en indledende fase af en undersøgelse. I den indledende fase oplyses sagen i overensstemmelse med forordningens artikel 17, hvorefter Erhvervsstyrelsen kan bede de erhvervsdrivende om at oplyse de relevante tiltag de erhvervsdrivende har iværksat for at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder med hensyn til de produkter, der er omfattet af vurderingen, jf. artikel 17, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Er der på baggrund af de indhentede oplysninger ikke en begrundet mistanke om, at der har været en overtrædelse af artikel 3, afslutter Erhvervsstyrelsen undersøgelsens indledende fase, jf. artikel 17, stk. 5, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Undersøgelsens indledende fase kan også afsluttes, hvis de årsager, der lå til grund for den begrundede mistanke, er blevet elimineret, f.eks. på grund af gældende lovgivning, retningslinjer, henstillinger eller enhver anden due diligence i forbindelse med tvangsarbejde, der anvendes på en måde, der afbøder, forebygger og standser risikoen for tvangsarbejde.

Er der efter undersøgelsens indledende fase en begrundet mistanke om, at der er sket en overtrædelse af artikel 3, indleder Erhvervsstyrelsen en egentlig undersøgelse af de pågældende produkter og erhvervsdrivende, jf. artikel 18 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Kommissionen har anslået, at der på EU-plan vil være mellem 5 og 30 egentlige undersøgelser om året. Det fremgår af Kommissionens arbejdsdokument af 16. december 2022 under præsentationen af initiativet om forbud mod produkter fremstillet med tvangsarbejde på EU-markedet anslået.

Erhvervsstyrelsen kan i den forbindelse anmode de erhvervsdrivende om at forelægge alle oplysninger, der er relevante og nødvendige for undersøgelsen, herunder oplysninger, der identificerer de produkter, der er under undersøgelse, og hvis det er relevant, den del af produktet, som undersøgelsen bør begrænses til, samt fabrikanten, producenten, produktleverandøren, importøren eller eksportøren af disse produkter eller dele heraf, jf. artikel 18, stk. 3, 1. led, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Når Erhvervsstyrelsen som ledende kompetent myndighed anmoder om sådanne oplysninger, skal den så vidt muligt prioritere de erhvervsdrivende, der befinder sig tættest på det led i forsyningskæden, hvor tvangsarbejde sandsynligvis forekommer, og samtidig tage hensyn til de erhvervsdrivendes størrelse og økonomiske ressourcer, navnlig hvorvidt den erhvervsdrivende er en SMV, mængden af de pågældende produkter, forsyningskædens kompleksitet samt omfanget af det formodede tvangsarbejde. Hvor det er nødvendigt, kan erhvervsdrivende anmode om støtte fra et kontaktpunkt som beskrevet i artikel 10, til hvordan de kan samarbejde med den ledende kompetente myndighed, jf. artikel 18, stk. 3, 2. led, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Erhvervsstyrelsen kan også indsamle oplysninger fra eller interviewe enhver relevant fysisk eller juridisk person, der indvilliger i at blive interviewet,

med henblik på at indsamle oplysninger om genstanden for undersøgelsen, herunder relevante erhvervsdrivende eller andre interessenter, jf. artikel 18, stk. 5, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

I ekstraordinære situationer kan Erhvervsstyrelsen om nødvendigt foretage inspektioner, jf. artikel 19 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. En inspektion foretages i henhold til national ret og kan ske i samarbejde med andre myndigheder. For nærmere om sådanne inspektioner henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.

Befinder risikoen for tvangsarbejde sig på medlemsstatens område, kan den ledende kompetente myndighed foretage sine egne inspektioner i henhold til national ret. Hvis det er nødvendigt, kan den ledende kompetente myndighed anmode om samarbejde fra andre nationale myndigheder, der er relevante for gennemførelsen af denne forordning, såsom arbejdsmarkeds-, sundheds- eller skattemyndigheder.

Det følger af artikel 20 om afgørelser vedrørende overtrædelse af artikel 3 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at den ledende kompetente myndighed vurderer alle oplysninger og beviser, der er indsamlet og på dette grundlag fastslår, om de produkter, der er blevet bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på markedet eller eksporteres, overtræder artikel 3, jf. stk. 1. Den ledende kompetente myndighed kan fastslå, at artikel 3 er blevet overtrådt, på grundlag af andre foreliggende faktiske oplysninger, hvor det ikke har været muligt at indsamle oplysninger og beviser. Det kan være, hvis den erhvervsdrivende nægter eller undlader at give de ønskede oplysninger uden at give en gyldig begrundelse, giver ufuldstændige eller ukorrekte oplysninger med det formål at blokere undersøgelsen, giver vildledende oplysninger, eller på anden måde lægger hindringer i vejen for undersøgelsen.

Hvis den ledende kompetente myndighed konstaterer, at de pågældende produkter er blevet bragt i omsætning, gjort tilgængelige på markedet eller eksporteres under overtrædelse af artikel 3, træffer myndigheden straks en afgørelse, jf. artikel 20, stk. 4. Afgørelsen skal dels indeholde et forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet og at eksportere dem. Afgørelsen skal dels også indeholde et påbud, der kræver, at de erhvervsdrivende trækker de produkter, der allerede er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på EU-markedet, tilbage, fjerner indhold fra en onlinegrænseflade, der henviser til produkterne, eller fjerner annoncer for de pågældende produkter. Samtidigt skal afgørelsen

indeholde et påbud, der kræver, at de erhvervsdrivende bortskaffer de pågældende produkter i overensstemmelse med artikel 25. Hvis bestanddele af produktet, som konstateres at være i strid med artikel 3, kan udskiftes, skal påbuddet kræve, at disse erhvervsdrivende bortskaffer de pågældende bestanddele af produktet. Afgørelsen skal derudover også indeholde konklusionerne af undersøgelsen og de oplysninger og beviser, der ligger til grund for konklusionerne, rimelige frister for de erhvervsdrivende til at efterkomme påbuddene, alle relevante oplysninger, navnlig oplysninger, der gør det muligt at identificere det produkt, som afgørelsen finder anvendelse på og oplysninger om skridtene for domstolsprøvelse af en afgørelse, jf. artikel 22 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Kommissionen har anslået, at der på EU-plan vil være mellem 3 og 15 afgørelser med ovennævnte påbud og forbud om året. Det fremgår af Kommissionens arbejdsdokument af 16. december 2022 under præsentationen af initiativet om forbud mod produkter fremstillet med tvangsarbejde på EU-markedet anslået.

Afgørelser om overtrædelser af forbuddet skal af de kompetente myndigheder kommunikeres til toldmyndighederne, som skal kontrollere varerne ved grænsen. Kontrolforanstaltningerne er opdelt i suspension af det pågældende produkts overgang til fri omsætning eller eksport, beslutning om overgang til fri omsætning eller eksport og bortskaffelse efter afslag på overgang til fri omsætning eller eksport, jf. artikel 30.

Identificerer toldmyndigheden et produkt, som kan være omfattet af en afgørelse, suspenderes produktet, og den relevante kompetente myndighed underrettes herom, jf. artikel 28 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Bekræfter den kompetente myndighed, at produktet er fremstillet ved brug af tvangsarbejde, afvises frigivelse til fri omsætning eller eksport, og produktet skal herefter bortskaffes, jf. artikel 30. Bekræftelsen af den kompetente myndighed skal ske inden fire arbejdsdage, og skal umiddelbart kommunikeres ud igennem den eksisterende kommunikationsplatform ICSMS. Afvises det, at produktet er fremstillet ved tvangsarbejde, eller overholder den kompetente myndighed ikke fristen på fire arbejdsdage, overgår produktet til fri omsætning. Ved letfordærlige produkter er fristen to dage, jf. artikel 29.

Det følger af artikel 23 om håndhævelse af afgørelserne, at hvis en erhvervsdrivende ikke inden for en rimelig frist har efterkommet den afgørelse, som den kompetente myndighed har truffet, er den kompetente myndighed

ansvarlig for håndhævelsen af afgørelse, jf. stk. 1. Den kompetente myndighed skal sikre et forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet, ligesom de ikke må eksporteres. Myndigheden skal også sikre, at de relevante myndigheder trækker produkter, der allerede er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på EU-markedet, tilbage. De tilbagetrukne produkter, og produkter, der stadig befinder sig hos den erhvervsdrivende, skal bortskaffes for den erhvervsdrivendes regning. Dertil kommer, at adgangen til de pågældende produkter og til annoncer, der henviser til disse produkter, skal begrænses ved at anmode den relevante tredjepart om at gennemføre en sådan begrænsning.

Den kompetente myndighed er, i samarbejde med eventuelle andre relevante myndigheder for de pågældende produkter, ansvarlig for gennemførelsen af tilbagetrækningen og bortskaffelsen af de omhandlede produkter, jf. artikel 24, stk. 2.

Hvis den erhvervsdrivende ikke har efterkommet den afgørelse, som den ledende kompetente myndighed har truffet om overtrædelse af artikel 3, jf. artikel 20, stk. 4, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde omhandlede afgørelse, jf. den foreslåede lovs § 3, pålægger den kompetente myndighed enten direkte, i samarbejde med andre myndigheder, eller ved hjælp af en anmodning til de kompetente retslige myndigheder den erhvervsdrivende sanktioner, jf. artikel 23, stk. 2.

Baseret på det estimerede antal afgørelser med påbud og forbud, som ligger på mellem 3 og 15 årligt fordelt på mellem 1 og 3 erhvervsdrivende, må det forventede årlige antal sager, hvor kompetente myndigheder skal håndhæve og sanktionere afgørelser, som de erhvervsdrivende ikke efterkommer, forventeligt ligge på et niveau mellem 0 og 3 på EU-plan.

Medlemsstaterne skal fastsætte regler om sanktioner og giver senest den 14. december 2026 Kommissionen meddelelse om disse regler og foranstaltninger, jf. artikel 37, stk. 1 og 3. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Sanktionen skal tage hensyn til grovhed og varighed af den manglende overholdelse af en afgørelse, den erhvervsdrivendes eventuelle relevante tidligere manglende overholdelse af en afgørelse, graden af samarbejde med de kompetente myndigheder og enhver anden formildende eller skærpende faktor, der finder anvendelse på sagens omstændigheder, såsom økonomiske fordele, gevinst eller undgået tab, direkte eller indirekte som følge af den manglende overholdelse af en afgørelse.

Med lovforslagets § 3 foreslås det, at Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse om overtrædelse af forordningens artikel 3 over for en erhvervsdrivende og udstede de i artikel 20, stk. 2, litra a-c, nævnte forbud og påbud.

Bestemmelsen berører ikke forordningens umiddelbare gyldighed i Danmark, men er alene begrundet i praktiske hensyn, da det er vurderingen, at gengivelsen vil lette forståelsen af den kompetente myndigheds opgave og beføjelser.

For nærmere om Erhvervsstyrelsens afgørelser henvises til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil.

Med lovforslagets § 4 foreslås det, at Erhvervsstyrelsen håndhæver afgørelser med det i artikel 23, stk. 1, litra a-d, nævnte forbud og sikrer, at produktet tilbagetrækkes, produktet bortskaffes og adgangen til produktet begrænses.

Bestemmelsen berører ikke forordningens umiddelbare gyldighed i Danmark, men er alene begrundet i praktiske hensyn, da det er vurderingen, at gengivelsen vil lette forståelsen af den kompetente myndigheds opgave og beføjelser og retsvirkningen af, at en afgørelse ikke efterkommes.

For nærmere om Erhvervsstyrelsens håndhævelse henvises til lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil.

Med lovforslagets § 10 foreslås det, at overtrædelse af lovforslagets § 3 straffes med bøde, og at juridiske personer kan pålægges strafansvar.

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at sanktionen skal være effektiv, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning. I vurderingen skal der tages hensyn til almindelige principper om proportionalitet. Den nærmere metode til beregning af de økonomiske sanktioner og om de gældende tærskler herfor udstedes i en vejledning fra Kommissionen til medlemsstaterne. Bøder skal i overensstemmelse hermed have en sådan størrelse, at de er egnede til effektivt at få de erhvervsdrivende til at efterleve reglerne, og at det ikke økonomisk kan betale sig at overtræde reglerne. Præventive hensyn kræver, at der ved udmålingen af bøder i alle tilfælde skal tages særligt hensyn til en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel eller interesse ved en overtrædelse.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf.

herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Med lovforslagets § 6 foreslås det, at der indføres en bemyndigelsesbestemmelse med henblik på at fastsætte nærmere regler i forbindelse med opfyldelsen af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Kommissionens udstedelse af retningslinjer og vedtagelse af gennemførelsesretsakter er afgørende for anvendelsen af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, og Kommissionen får i praksis får en central regulatorisk rolle.

Kommissionen er forpligtet til at udstede retningslinjer for at sikre ensartet anvendelse af forordningen, jf. artikel 11 i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde senest den 14. juni 2026. Den 26. juni 2026 er retningslinjerne offentliggjort. De har til hensigt at operationalisere forordningen, udfylde tekniske og praktiske huller og reducere usikkerhed hos virksomheder. Retningslinjerne omfatter due diligence og bedste praksis og vejledning til økonomiske aktører om identifikation af tvangsarbejdsrisici, forebyggelse og afhjælpning, dokumentation og kontrol i forsyningskæden. Kommissionen konkretiserer indikatorer for tvangsarbejde, hvordan kompetente myndigheder prioriterer sager og understøtter den risikobaserede håndhævelse og vejleder om, hvordan f.eks. civilsamfund, whistleblowere og andre interessenter indgiver oplysninger om mulige overtrædelser. Kommissionen har også beskrevet metoden til beregning af økonomiske sanktioner og de gældende tærskler herfor.

Derudover skal Kommissionen på flere områder vedtage gennemførelsesretsakter for at præcisere de enkelte bestemmelser i forordningen, herunder om procedureregler, praktiske ordninger og dataelementer, der skal overføres mellem ICSMS og toldsystemerne og eventuelle andre supplerende krav, om procedurereglerne, modellerne og detaljerne for indgivelserne af oplysninger via Kommissionens fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger. Derudover kan Kommissionen vedtage de gennemførelsesretsakter, der er nødvendige for at præcisere de oplysninger, som de erhvervsdrivende skal give eller stille til rådighed for toldmyndighederne og om brugen af ICSMS, herunder funktionaliteter, dataelementer og databehandling, behandling af personoplysninger, fortrolighed og datakontrol og endelig om de oplysninger, der skal indgå i de kompetente myndigheders afgørelser om overtrædelse af artikel 3. Der er ikke i forordningen fastsat en frist for vedtagelsen af disse gennemførelsesretsakter.

For at sikre en smidig og hurtig reaktion på retningslinjerne, det forestående indhold på den fælles portal for tvangsarbejde og de kommende gennemførelsesretsakter vurderer Erhvervsministeriet, at det vil være hensigtsmæssigt, at der kan fastsættes nærmere regler herom administrativt, hvor det er påkrævet. Med lovforslaget foreslås det derfor, at erhvervsministeren bemyndiges til at udstede regler i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for at gennemføre forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, herunder som følge af gennemførelsesretsakter.

Den foreslåede bemyndigelse vil sikre, at der ved bekendtgørelse og med direkte henvisning til forordningen kan tages højde for kommende udmeldinger fra Kommissionen, hvilket efter Erhvervsministeriets vurdering vil gøre det mere gennemskueligt, hvilke regler virksomhederne skal overholde, og hvordan eventuelle overtrædelser sanktioneres. Det er hensigten, at der ved bekendtgørelse vil blive fastsat nærmere regler om, hvordan håndhævelsen af afgørelser, der ikke efterkommes af den erhvervsdrivende, nærmere vil foregå, herunder hvordan Erhvervsstyrelsen skal sikre tilbagetrækning af de pågældende produkter og bortskaffelsen heraf samt begrænsning af adgangen til de pågældende produkter, jf. den foreslåede § 4, nr. 2-4. Der er også hensigten, at der ved bekendtgørelse kan fastsættes nærmere regler om Erhvervsstyrelsens samarbejde med toldmyndighederne og derudover de nærmere regler for beregningen af sanktioner.

For nærmere om bemyndigelsen til at udstede administrative forskrifter henvises til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det vurderes, at forslaget har økonomiske konsekvenser for under 1,0 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til staten som følge af, at Erhvervsstyrelsen som ledende kompetent myndighed skal lede undersøgelser, hvor der inden for egne landegrænser er mistanke om brug af tvangsarbejde under fremstillingen af et produkt, herunder i produktets forsyningskæde. Endvidere skal Erhvervsstyrelsen bistå ved anmodninger om støtte til undersøgelser fra EU-Kommissionen eller en anden medlemsstats kompetente myndighed samt håndhæve afgørelser på dansk territorium.

Henset til de økonomiske konsekvenser som følge af lovforslaget lægges det til grund, at Erhvervsstyrelsen afholder udgiften inden for den eksisterende ramme.

Det vurderes, at lovforslaget ikke har økonomiske konsekvenser for regioner og kommuner.

Erhvervsministeriet har overvejet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Princip nr. 1 om *enkle og klare regler* vurderes at være opfyldt. Med lovforslaget fastsættes tydelige bestemmelser om, at Erhvervsstyrelsen, som kompetent myndighed i Danmark, kan undersøge virksomheder og træffe afgørelser i sager, hvor kravene overtrædes. Derudover fastsættes der tydelige sanktionsbestemmelser for overtrædelse af forordningen.

Princip nr. 2 om *digital kommunikation* vurderes at være opfyldt, da eksempelvis meddelelse af afgørelse m.v. vil ske via digitale selvbetjeningsløsninger og digital kommunikation, f.eks. gennem *vir.dk*, Digital Post eller MitID.

Princip nr. 3 *muliggør automatisk sagsbehandling* vurderes at være opfyldt, da sagsbehandlingen så vidt muligt foregår digitalt.

Princip nr. 4 om *ensartede begreber og genbrug af data* vurderes at være opfyldt, da lovforslaget anvender eksisterende terminologi fra relevante due diligence-initiativer. Lovforslaget lægger derfor op til, at opbygning, begreber og data fra Erhvervsstyrelsens eksisterende arbejde med due diligence genbruges.

Princip nr. 5 om *tryk og sikker datahåndtering* vurderes at være opfyldt, da behandlingen af data, herunder personoplysninger, sker i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne.

Princip nr. 6 om *anvendelse af offentlig infrastruktur* vurderes at være opfyldt. Lovforslaget lægger sig i overvejende grad op ad Erhvervsstyrelsens nuværende administration med due diligence samt markedsovervågningsaktiviteter. Der vil således heller ikke blive indført et nyt system eller nye krav, som myndigheder eller virksomheder skal forholde sig til. I stedet udbygges der på nuværende systemer og metoder. Herudover vil offentlige infrastrukturer såsom *vir.dk*, Digital Post og MitID ligeledes blive anvendt.

Endelig vurderes det, at princip nr. 7 om *forebyggelse af snyd og fejl* er opfyldt. Erhvervsstyrelsen skal som kompetent myndighed anvende det fælles europæiske IT-system ICSMS, der anvendes af myndigheder i EU til at udveksle information om markedsovervågning af produkter. Systemet understøtter samarbejdet mellem nationale myndigheder og bidrager til at sikre en effektiv it-anvendelse i kontroløjemed.

ICSMS anvendes typisk i forbindelse med håndhævelse af regler om produktsikkerhed og markedsovervågning, og det spiller en central rolle i det administrative samarbejde mellem myndigheder på tværs af medlemsstater.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget forventes at have begrænsede negative økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde indfører ikke i sig selv nye og yderligere due diligence-forpligtelser for erhvervsdrivende ud over dem, der allerede er fastsat i EU-retten eller national ret. Lovforslagets supplerende bestemmelser medfører derfor ikke direkte omkostninger for erhvervslivet, som følge af den ændrede regulering, herunder omstillingsomkostninger og løbende omkostninger. Indirekte konsekvenser består i, at forordningsforslaget kan tilskynde flere virksomheder til at iværksætte due diligence-processer uden dog at stille direkte krav herom.

Lovforslaget medfører begrænsede administrative konsekvenser for erhvervslivet. De administrative konsekvenser for erhvervslivet består primært i den tid og de ressourcer, som virksomhederne skal anvende. Det omfatter bl.a. besvarelse af henvendelser fra Erhvervsstyrelsen, der som led i en undersøgelses indledende fase eller som led i en egentlig undersøgelse, henvender sig til de erhvervsdrivende. I den forbindelse skal de erhvervsdrivende indsamle, sammenstille og indsende relevant dokumentation for de tiltag, der er truffet for at afbøde, forebygge, standse risici for tvangsarbejde eller afhjælpe tilfælde af tvangsarbejde i virksomhedens aktiviteter og forsyningskæder med hensyn til de produkter, der er under vurdering. De erhvervsdrivende skal ligeledes meddele oplysninger, der identificerer de produkter, der er under undersøgelse, samt oplysninger om fabrikanten, producenten, produktleverandøren, importøren eller eksportøren af disse produkter.

Idet der forventes relativt få sager med mistanke om tvangsarbejde begået på dansk territorium, vurderes de administrative omkostninger at være begrænset til et mindre tidsforbrug pr. sag for den enkelte virksomhed. Hertil kommer, at den ledende kompetente myndighed så vidt muligt bør prioritere de erhvervsdrivende, som er involveret i de trin i forsyningskæden, der er så tæt som muligt på, hvor risikoen for tvangsarbejde er størst.

UDKAST

Lovforslagets § 7 hjemler udstedelse af administrative forskrifter, som kan indebære administrative konsekvenser for erhvervslivet. De administrative konsekvenser vil blive vurderet, når bemyndigelsesbestemmelserne udmøntes på bekendtgørelsesniveau.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at forslaget ikke har administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget ikke har klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget ikke har miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget supplerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937. Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde gælder i Danmark fra den 14. december 2027.

Ifølge artikel 288 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) er der forskel på, om et område harmoniseres ved et direktiv eller en forordning. Til forskel fra et direktiv er en forordning ifølge TEUF-artikel 288, 1. og 2. pkt., almengyldig, og er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde virker således som en lov i medlemsstaterne, og den gælder i den form, som den er vedtaget, og den må som udgangspunkt ikke gennemføres i national ret.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... (... dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

11. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)

UDKAST

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Begrænsede økonomiske konsekvenser for staten under bagatelgrænsen.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Begrænsede økonomiske konsekvenser for staten under bagatelgrænsen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Begrænsede økonomiske konsekvenser for erhvervslivet under bagatelgrænsen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen.	Begrænsede økonomiske konsekvenser for erhvervslivet under bagatelgrænsen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	(Beskriv forholdet til EU-retten/anfør »Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.«)	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering	Ja Nej	

UDKAST

(der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	
---	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der er i dag ingen eksisterende lovgivning om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet.

Det foreslås i § 1, at loven har til formål at supplere Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937, jf. bilag 1 til denne lov.

Med forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde etableres bl.a. en fælles europæisk lovgivning, som forbyder, at produkter fremstillet ved tvangsarbejde bringes i omsætning eller eksporteres samtidigt med at det sikres, at der er mulighed for at trække disse produkter tilbage fra EU-markedet.

Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde gælder umiddelbart i Danmark, men forordningen kræver visse gennemførelsesforanstaltninger. Med bestemmelsen fastsættes det derfor, at loven supplerer forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Der henvises til pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 indeholder en forpligtelse til, at medlemsstaterne skal udpege en kompetent myndighed, jf. artikel 5, stk. 1.

Det foreslås i § 2, at Erhvervsstyrelsen er kompetent myndighed, jf. artikel 5, stk. 1, i forordningen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det kodificeres, at Erhvervsstyrelsen den 14. december 2025 er indmeldt til Kommissionen som kompetent myndighed i Danmark. Erhvervsstyrelsen får derved til opgave at fungere om ledende kompetent myndighed, hvis det formodede tvangsarbejde finder sted i Danmark, jf. artikel 15, stk. 2. Erhvervsstyrelsen skal følge en risikobaseret tilgang, når styrelsen vurderer sandsynligheden for en overtrædelse af artikel 3, iværksætter og gennemfører undersøgelser og identificerer de

pågældende produkter, jf. artikel 14. Erhvervsstyrelsen vil som ledende kompetent myndighed skulle indsamle oplysninger fra virksomheder og andre relevante kilder for at understøtte vurderingen om formodet tvangsarbejde på dansk jord i undersøgelsens indledende fase, jf. artikel 17. Finder Erhvervsstyrelsen, at der er begrundet mistanke om tvangsarbejde, vil Erhvervsstyrelsen skulle iværksætte en egentlig undersøgelse, jf. artikel 18. Det vil som udgangspunkt betyde, at Erhvervsstyrelsen vil blive forelagt oplysninger, der identificerer de produkter eller dele heraf, der er under undersøgelse og fabrikanten, producenten, produktleverandøren, importøren eller eksportøren af disse produkter. Erhvervsstyrelsen vil f.eks. kunne interviewe enhver relevant fysisk eller juridisk person, med henblik på at indsamle oplysninger.

I særlige tilfælde vil Erhvervsstyrelsen kunne foretage kontrol og inspektion på stedet, jf. artikel 19. Det er hensigten, at en sådan fysisk kontrol vil blive foretaget af Arbejdstilsynet og/eller Politiet. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og de specielle bemærkninger til den foreslåede § 6.

Erhvervsstyrelsen vil som ledende kompetent myndighed træffe afgørelse om overtrædelse af forordningens artikel 3 overfor den erhvervsdrivende. Afgørelsen vil skulle indeholde forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning, gøre dem tilgængelige på EU-markedet og at eksportere dem samt et påbud om tilbagetrækning og bortskaffelse, jf. artikel 20, stk. 4.

Endelig vil den foreslåede bestemmelse medføre, at Erhvervsstyrelsen som kompetent myndighed vil blive ansvarlig for at håndhæve afgørelserne og pålægge den erhvervsdrivende sanktioner, jf. artikel 23 og 37. Der henvises til de specielle bemærkninger til den foreslåede §§ 3 og 5. Dertil kommer, at Erhvervsstyrelsen vil skulle deltage i EU-netværket mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, jf. artikel 6. Erhvervsstyrelsen skal agere kontaktpunkt for SMV'er og i den forbindelse yde bistand til spørgsmål om forordningens anvendelse, jf. artikel 10. Erhvervsstyrelsen vil skulle samarbejde med Kommissionen og yde gensidig bistand til andre kompetente myndigheder, jf. artikel 16.

Der henvises til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det følger af artikel 20, stk. 4, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at den ledende kompetente myndighed straks træffer en afgørelse, når myndigheden konstaterer, at produkter er blevet bragt i omsætning, gjort tilgængelige på EU-markedet eller eksporteret under overtrædelse af forordningens artikel 3.

Afgørelsen skal indeholde et forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning, gøre dem tilgængelige på EU-markedet og at eksportere dem, et påbud om tilbagetrækning eller fjernelse af indhold fra en onlinegrænseflade samt et påbud om bortskaffelse, jf. artikel 20, stk. 4, litra a-c.

Det foreslås i § 3, at Erhvervsstyrelsen, jf. artikel 20, stk. 4, litra a-c, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, kan træffe afgørelse om overtrædelse af forordningens artikel 3 over for en erhvervsdrivende. Erhvervsstyrelsen kan træffe afgørelse i form af 1) forbud mod at produktet bringes i omsætning, gøres tilgængeligt og eksporteres, 2) påbud om at produktet tilbagetrækkes eller fjernes fra onlinegrænseflade, og 3) påbud om at produktet eller dele heraf bortskaffes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Erhvervsstyrelsen skal træffe afgørelse over for de erhvervsdrivende, som Erhvervsstyrelsen konstaterer har overtrådt forordningens artikel 3 om forbud mod at produktet bringes i omsætning, gøres tilgængeligt på EU-markedet eller eksporteres. Afgørelsen vil skulle indeholde såvel et forbud om, at produktet bringes i omsætning, gøres tilgængeligt og eksporteres, et påbud om at produktet tilbagetrækkes, og fjernes fra onlinegrænseflader, og et påbud om at produktet eller dele heraf bortskaffes. Det fremgår af ordlyden i artikel 20, stk. 4, litra a-c, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at en afgørelse indeholder samtlige de angivne elementer, herunder de nævnte forbud og påbud.

Der vil derfor som udgangspunkt være tale om, at Erhvervsstyrelsen skal udstede såvel forbud som påbud i samme afgørelse. Afhængigt af den konkrete situation, kan det være relevant alene at udstede et forbud, f.eks. i de tilfælde, hvor produktet endnu ikke er bragt i omsætning, men befinder sig i den erhvervsdrivende varetægt. Ordlyden i artikel 20, stk. 4, litra a-c, indebærer derfor ikke nødvendigvis, at reaktionsmulighederne pr. definition skal anvendes kumulativt i enhver afgørelse. Det må bero på en konkret vurdering af sagens omstændigheder, om samtlige elementer er relevante og nødvendige i den enkelte afgørelse. Der kan således forekomme situationer, hvor alene enkelte af de oplistede forbud eller påbud finder anvendelse. Der

kan således forekomme situationer, hvor ikke alle de nævnte elementer er relevante eller nødvendige for at opfylde forordningens formål i den konkrete sag. Det forhold, at bestemmelsen oplister samtlige mulige reaktionsformer, kan derfor ikke i sig selv føre til, at enhver afgørelse ubetinget skal indeholde alle forbud og påbud samtidigt. Afgørelsens indhold må i stedet bero på en konkret og saglig vurdering af, hvilke elementer der er nødvendige, relevante og proportionale i den enkelte situation.

Idet de kompetente myndigheder skal følge en risikobaseret tilgang ved deres vurdering af sandsynligheden for en overtrædelse af artikel 3, og idet antallet og mængden af produkter, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet, indgår direkte i denne vurdering, jf. artikel 14, stk. 2, litra b, vil der forventeligt være tale om produkter, som allerede er bragt i omsætning og ikke alene er under produktion, er bestillingsvarer eller befinder sig på lagerlokationer med henblik på kommende salg.

Er der tale om, at det alene er en bestanddel af et produkt, som konstateres at være i strid med artikel 3, og som skal udskiftes, vil Erhvervsstyrelsen i forbindelse med afgørelsen skulle identificere de pågældende bestanddele, jf. artikel 20, stk. 4, litra c, 2. pkt.

Produkter i en forsyningskæde af strategisk eller kritisk betydning for Unionen, skal behandles efter andre regler. I disse tilfælde kan Erhvervsstyrelsen undlade at udstede et påbud om at bortskaffe det pågældende produkt i henhold til § 3, nr. 3. Erhvervsstyrelsen kan i stedet påbyde, at produktet tilbageholdes i et nærmere fastsat tidsrum, som ikke må være længere end, hvad der er nødvendigt for at eliminere tvangsarbejde for så vidt angår det pågældende produkt jf. artikel 20, stk. 5, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Dette skal ske for de erhvervsdrivendes regning. Hvis de erhvervsdrivende inden for den angivne periode påviser, at de har fjernet tvangsarbejde fra forsyningskæden i produkter af strategisk eller kritisk betydning for Unionen, vil Erhvervsstyrelsen foretage en fornyet prøvelse af sin afgørelse i overensstemmelse med artikel 21, jf. artikel 20, stk. 5. Hvis de erhvervsdrivende ikke inden for den angivne periode påviser, at de har fjernet tvangsarbejde fra forsyningskæden, skal den erhvervsdrivende bortskaffe de pågældende produkter eller dele heraf, jf. den foreslåede § 3, nr. 3, jf. artikel 20, stk. 5.

Erhvervsstyrelsen skal i alle tilfælde underrette de erhvervsdrivende om en afgørelse og meddele den til alle kompetente myndigheder via ICSMS, jf. artikel 7, stk. 1. I tilfælde, hvor det er relevant, vil Erhvervsstyrelsen også

skulle meddele afgørelsen til Kommissionen, jf. artikel 20, stk. 7, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Samtlige afgørelser skal begrundes og bl.a. angive en frist for de erhvervsdrivende til at efterkomme påbuddene, jf. forordningens art. 22, stk. 1, litra b. Fristen skal som udgangspunkt fastsættes individuelt og efter en konkret vurdering under hensyn til den erhvervsdrivendes størrelse og økonomiske ressourcer, men må ikke være kortere end 30 dage. Er der tale om letfordærvelige varer, dyr og planter må fristen være kortere end 10 dage, jf. forordningens artikel 22, stk. 1, litra a og b. Afgørelsen skal indeholde oplysninger, der gør det muligt at identificere det produkt, som afgørelsen vedrører, herunder oplysninger om fabrikanten, producenten, produktleverandørerne, importøren, eksportøren, samt, hvis det er relevant, produktionsstedet, jf. artikel 22, stk. 1, litra c.

Den erhvervsdrivende vil få mulighed for at anmode Erhvervsstyrelsen om, at afgørelsen tages op til fornyet prøvelse, hvis den erhvervsdrivende fremlægger nye væsentlige oplysninger, der dokumenterer, at de produkter, som bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet, eller er bestemt til eksport fra EU-markedet, overholder forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Erhvervsstyrelsen vil i så fald skulle trække sin afgørelse tilbage, hvis de erhvervsdrivende dokumenterer, at de har efterkommet afgørelsen og elimineret tvangsarbejde fra deres aktiviteter eller forsyningskæder for de pågældende produkter.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Det følger af artikel 23, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at de kompetente myndigheder skal håndhæve afgørelser og sikre afgørelsernes forbud og påbud, hvis en erhvervsdrivende ikke inden for den fastsatte frist efterkommer afgørelsen.

Det foreslås i § 4, at Erhvervsstyrelsen håndhæver afgørelser, jf. artikel 23, stk. 1, litra a-d, i forordningen mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Erhvervsstyrelsen og sikrer følgende: 1) forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet og eksportere dem, 2) tilbagetrækning af produkter, som allerede er blevet bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på EU-markedet, 3) bortskaffelse af tilbagetrukne produkter og produkter, som stadig befinder sig hos den

erhvervsdrivende, og 4) begrænsning af adgangen til de pågældende produkter og til annoncer, der henviser til produkterne.

Bestemmelsen vil betyde, at de afgørelser, som Erhvervsstyrelsen selv har truffet i medfør af artikel 29, stk. 5, jf. den foreslåede § 3, skal håndhæves, hvis ikke den erhvervsdrivende efterkommer de givne forbud og påbud.

Bestemmelsen vil videre indebære, at afgørelser, der træffes af andre medlemsstaters ledende kompetente myndigheder skal anerkendes og håndhæves i Danmark. Det vil betyde, at Erhvervsstyrelsen som dansk kompetent myndighed vil blive ansvarlig for håndhævelsen af afgørelser, herunder afgørelser vedtaget af Kommissionen, på dansk område for så vidt angår produkter med samme identifikationsoplysninger fra den samme forsyningskæde, for hvilke der er konstateret tvangsarbejde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det foreslås i § 5, at Erhvervsstyrelsen kan kræve alle oplysninger fra en erhvervsdrivende, som skønnes nødvendige for at konstatere overensstemmelse med kravene i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde i overensstemmelse med forordningens artikel 17 og artikel 18.

I den indledende fase efter forordningens artikel 17, stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen navnlig anmode om oplysninger om de relevante tiltag, som den erhvervsdrivende har truffet for at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder med hensyn til de produkter, der er omfattet af undersøgelsen. I den indledende fase efter artikel 17 skal den erhvervsdrivende besvare anmodningen inden for 30 arbejdsdage fra modtagelsen, jf. artikel 17, stk. 2.

Under den egentlige undersøgelse efter artikel 18, kan Erhvervsstyrelsen kræve alle relevante og nødvendige oplysninger, herunder identifikation af de produkter (og eventuelle dele heraf), som undersøgelsen vedrører, samt oplysninger om fabrikant, producent, produktleverandør, importør eller eksportør af disse produkter eller dele heraf. Anmodninger målrettes aktører tættest på det led, hvor risikoen forekommer, og afpasses efter virksomhedens størrelse, mængden af berørte produkter, forsyningskædens kompleksitet og omfanget af den formodede overtrædelse. Fristen fastsættes til

mindst 30 og højst 60 arbejdsdage med mulighed for begrundet forlængelse, jf. artikel 18, stk. 4.

Til § 6

Det følger af artikel 18, stk. 1, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, iværksætter en undersøgelse af produkter og erhvervsdrivende. Det forudsætter, at den ledende kompetente myndighed, forinden har fastslået, at der er begrundet mistanke om, at der har været en overtrædelse af artikel 3,. Af artikel 18, stk. 6, fremgår det, at den ledende kompetente myndighed kan foretage alle nødvendige kontroller og inspektioner i overensstemmelse med artikel 19, hvor det er nødvendigt. Det følger af artikel 19, stk. 1, at den ledende kompetente myndighed i ekstraordinære situationer kan foretage inspektioner på stedet, hvis det er nødvendigt. Det skal gøres under hensyntagen til, hvor risikoen for tvangsarbejde befinder sig. Den ledende kompetente myndighed kan foretage inspektioner på medlemsstatens område, hvor risikoen for tvangsarbejde befinder sig, og i henhold til national ret, som overholder EU-retten. Hvis det er nødvendigt, kan den ledende kompetente myndighed anmode om samarbejde fra andre nationale myndigheder, der er relevante for gennemførelsen af denne forordning, såsom arbejdsmarkeds-, sundheds- eller skattemyndigheder. Det følger af artikel 19, stk. 2.

Det foreslås i § 6, at Erhvervsstyrelsen til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til alle erhvervsmæssige lokaliteter, og hvor der kan findes produkter, som er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, jf. artikel 19.

Hvis det ud fra en samlet betragtning vurderes, at det vil være nødvendigt at føre tilsyn på ikke-offentligt tilgængelige lokaliteter, vil Erhvervsstyrelsen kunne anvende bestemmelsen som adgangshjemmel. Om det er nødvendigt at føre tilsyn på lukkede lokaliteter, f.eks. producenters fabrikations-, salgs- eller lagerlokaler m.v. vil bl.a. afhænge af, om Erhvervsstyrelsen ellers vil kunne få et tilstrækkeligt retvisende billede af regelefterlevelsen. Derudover indgår en vurdering af, om det er muligt at skaffe oplysningerne på anden måde i form af f.eks. skriftlig dokumentation.

Anvendelsen af bestemmelsen vil skulle ske under hensyntagen til bestemmelserne i retssikkerhedsloven, herunder de almindelige regler om fravigelse af varsling af tilsyn. Herudover skal særligt retssikkerhedslovens § 10,

om retten til ikke at inkriminere sig selv, iagttages ved anvendelsen af bestemmelsen. Det gør sig især gældende i tilfælde, hvor den kompetente myndighed anvender muligheden for adgang uden retskendelse, fordi myndigheden har en mistanke om et strafbart forhold.

Det er kun muligt for den ledende kompetente myndighed at anvende bestemmelsen i ekstraordinære situationer, under hensyntagen til, hvor risikoen for tvangsarbejde befinder sig og for at tilvejebringe oplysninger til brug for en egentlig undersøgelse, jf. artikel 18. Det betyder, at bestemmelsen kan anvendes med henblik på at konstatere, om produkter er fremstillet i overensstemmelse med reglerne, eller om en erhvervsdrivende lever op til sine forpligtelser. Det skal være formålet med adgangen, at der skal indhentes oplysninger, der er nødvendige for selve undersøgelsen af virksomheden. Adgangshjemlen gælder både i relation til proaktive kontroller, hvor den ledende kompetente myndighed har planlagt inspektionen på forhånd, og reaktive kontrolopgaver, som oftest sker efter en udefrakommende begivenhed, som f.eks. en anmeldelse.

Den ledende kompetente myndighed kan efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, hvis det skønnes nødvendigt for at føre en effektiv kontrol, inspicere ikke-offentligt tilgængelige lokaliteter m.v., hvis der på forhånd er en begrundet mistanke om, at produkterne ikke er fremstillet i overensstemmelse med reglerne. For at kontrolmyndigheden kan føre en effektiv kontrol, er det nødvendigt at få adgang til steder, hvor kontrolmyndigheden ikke på forhånd ved med sikkerhed, at der er produkter, der ikke lever op til kravene. På den måde bliver kontrollen med produktområdet udført på baggrund af en risikobaseret tilgang til at indsamle data og kvalificering af risikobilledet, så kontroller kan sættes ind der, hvor der er størst risiko og tilrettelægges så effektivt som muligt.

Om det er nødvendigt at foretage en inspektion beror bl.a. på, om den ledende kompetente myndighed vil kunne få et tilstrækkeligt retvisende billede af regelefterlevelsen uden en fysisk inspektion. Det indgår også i vurderingen, om det vil være muligt at vurdere, om kravene til fremstillingen af produkterne er opfyldt uden adgang til de steder, hvor produkterne eller dele heraf rent faktisk fremstilles. Endelig indgår det i vurderingen, hvordan undersøgelsen udføres mest effektivt. Der er her tale om en proportionalitetsafvejning.

Hvis det ud fra en samlet betragtning af bl.a. ovenstående elementer vurderes, at det vil være nødvendigt at foretage en inspektion, vil den ledende kompetente myndighed således kunne anvende bestemmelsen.

Et eksempel på en situation, hvor bestemmelsen vil kunne finde anvendelse er, hvor den ledende kompetente myndighed har fastslået, at der er begrundet mistanke om, at der har været en overtrædelse af artikel 3 og iværksætter en undersøgelse af de pågældende produkter og erhvervsdrivende, jf. artikel 18, stk. 6. I sådanne situationer, hvor den ledende kompetente myndighed uden held har forsøgt at få den erhvervsdrivende til at redegøre for, hvilke tiltag, de har truffet for at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder, kan det være nødvendigt at få adgang til lokaliteter uden offentlig adgang, for at den ledende kompetente myndighed ved selvsyn kan danne sig et indtryk af de forhold, som produkterne fremstilles under.

Hvis det derimod ikke skønnes proportionalt med det den ledende kompetente myndighed vil opnå ved at få adgang til de pågældende lokaler, vil bestemmelsen ikke kunne anvendes. Den ledende kompetente myndighed er i stedet henvist til at bede om at få sagen oplyst på et skriftligt grundlag.

Betegnelsen ”alle erhvervsmæssige lokaliteter”, omfatter fabrikations-, salgs- og lagerlokaliteter og kan eksempelvis også være kontorlokaler, baglokaler eller udendørs oplag tilhørende den erhvervsdrivende.

Det er hensigten, at bestemmelsen alene skal finde anvendelse i ekstraordinære situationer. Tvangsarbejde er allerede kriminaliseret efter dansk ret, herunder bl.a. i straffelovens bestemmelser om menneskehandel, menneskeudnyttelse og ulovlig tvang, og håndhævelsen heraf hører under politiets og anklagemyndighedens kompetence. Efterforskning, bevissikring og eventuel retsforfølgning i sager om tvangsarbejde er en strafferetlig opgave, der varetages inden for rammerne af den eksisterende straffeprocess, herunder reglerne i retsplejeloven.

En ordning, hvorefter en administrativ myndighed får selvstændig kompetence til inspektion på stedet med henblik på at konstatere forhold, der udgør strafbare handlinger, vil indebære en risiko for overlap og uklar ansvarsfordeling mellem forvaltningsmyndigheder og de strafforfølgende myndigheder, herunder retsplejelovens regler om ransagning og beslaglæggelse. Sådanne indgreb over for borgere og virksomheder bør som altovervejende hovedregel ske inden for straffeprocessens garantier.

På den baggrund må det anses for retligt og systematisk mest hensigtsmæssigt som det klare udgangspunkt at fastholde, at håndhævelse og kontrol med overholdelsen af forbuddet mod tvangsarbejde sker inden for det allerede etablerede strafferetlige system.

På den baggrund skal Erhvervsstyrelsen i de tilfælde, hvor der foreligger en begrundet mistanke om tvangsarbejde begået på dansk territorium, underrette politiet med henblik på, at forholdet kan efterforskes og eventuelt strafforfølges i overensstemmelse med reglerne i straffeloven og retsplejeloven. Erhvervsstyrelsen skal desuden underrette Arbejdstilsynet, hvis der begrundet mistanke om forhold, der også kan indebære overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen eller øvrige arbejdsretlige regler.

Til § 7

Der findes ikke gældende regulering af forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde i Danmark. Det forhold, at forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er ny, bevirker, at der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer gældende ret, som dækker gennemførelsesretsakter i relation til sådanne produkter.

Kommissionen skal udstede en række forskellige retningslinjer, jf. artikel 11, og vedtage forskellige gennemførelsesretsakter til forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, jf. forordningens artikel 7, stk. 7, artikel 9, stk. 2, og artikel 22, stk. 2. Det følger heraf, at Kommissionen bl.a. skal fastlægge nærmere regler om brugen af informations- og kommunikationssystemet ICSMS, indgivelse af oplysninger om påståede overtrædelser af artikel 3 samt indholdet af afgørelser vedrørende sådanne overtrædelser. Herudover skal Kommissionen udstede retningslinjer til erhvervsdrivende om due diligence vedrørende tvangsarbejde, herunder tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder, samt om bedste praksis og dialog med kompetente myndigheder. Endvidere skal Kommissionen udstede retningslinjer til de kompetente myndigheder om den praktiske gennemførelse af forordningen, herunder om anvendelsen af databasen over risici for tvangsarbejde, undersøgelsens indledende fase og den egentlige undersøgelse, beregning af økonomiske sanktioner samt vejledning til toldmyndighederne.

De første retningslinjer fra Kommissionen er vedtaget den 26. juni 2026 og offentliggjort på den fælles portal for tvangsarbejde umiddelbart efter. Kommissionen har samtidigt meddelt, at værktøjerne på portalen udvides over

tid, herunder er den dedikerede risikodatabase, der identificerer produkter og områder med høj risiko, fortsat under udarbejdelse.

Det foreslås i § 7 at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler med henblik på opfyldelsen af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Erhvervsstyrelsen vil få beføjelse til at udfærdige supplerende administrative bestemmelser.

Bestemmelsen hjemler fastsættelse af en eller flere supplerende administrative bekendtgørelser til forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde og denne lov. Bemyndigelsen skal bl.a. anvendes til at fastsætte nærmere regler, der, hvis nødvendigt, inddrager og tager højde for f.eks. gennemførelsesretsakter fra Kommissionen, den kommende database med information om produkter og geografiske områder, hvor der er dokumenteret risiko for tvangsarbejde og eventuelt yderligere, uddybende retningslinjer... Det forventes at ville få g betydning for den konkrete udmøntning af reglerne. Det er derfor hensigten med bestemmelsen, at den relevante myndighed bemyndiges til at fastsætte nærmere regler i en eller flere senere bekendtgørelser med henblik på at sikre, at den nationale regulering kan tilpasses smidigt, effektivt og fleksibelt i overensstemmelse med, at Kommissionens fælles portal for tvangsarbejde udbygges, skaleres og udvides med yderligere indhold.

Der henvises til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Det forhold, at forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er ny, bevirker, at der ikke på nuværende tidspunkt eksisterer gældende ret, som dækker skriftlig kommunikation med Erhvervsstyrelsen i relation hertil. Som nævnt under afsnit 3.1 udfører Erhvervsstyrelsen i dag en række opgaver inden for andre, tilsvarende områder. De nævnte regelgrundlag indeholder alle bestemmelser om digital kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen.

Det foreslås i § 8, *stk. 1*, at skriftlig kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen om forhold omfattet af forordningen, regler fastsat i medfør af forordningen, denne lov og regler fastsat i medfør af denne lov skal foregå digitalt, jf. dog *stk. 2*.

Hvis oplysninger m.v. sendes til Erhvervsstyrelsen på anden måde end den foreskrevne digitale måde, eksempelvis pr. brev, følger det af den almindelige vejledningspligt, jf. forvaltningslovens § 7, at styrelsen skal vejlede om reglerne på området, herunder om pligten til at kommunikere på den foreskrevne digitale måde.

Det foreslås i *stk. 2*, at Erhvervsstyrelsen kan undtage en virksomhed fra digital kommunikation, når særlige omstændigheder taler for det.

Det vil f.eks. være i tilfælde af, at virksomhedsejeren har opnået fritagelse pligten til at bruge digital post. Derudover kan muligheden bl.a. tænkes anvendt, hvor det er påkrævet at anvende en dansk digital signatur, og der er tale om en virksomhed m.v. med hjemsted i udlandet, som ikke kan få en dansk digital signatur.

Det foreslås i *stk. 3*, at en digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

Bestemmelsen fastsættes for at tydeliggøre, hvornår en meddelelse anses for at være kommet frem. En meddelelse anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten. En meddelelse anses for at være tilgængelig, selvom den pågældende ikke kan skaffe sig adgang til meddelelsen, hvis dette skyldes hindringer, som det er op til den pågældende at overvinde.

Det foreslås i *stk. 4*, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation og om anvendelse af bestemte it-systemer og særlige digitale formater.

Bestemmelsen vedrører kommunikationsmåden i til og fra Erhvervsstyrelsen om alle forhold, der er omfattet af forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, regler fastsat i medfør af forordningen, lovforslaget og regler fastsat i medfør af lovforslaget. På sigt kan det komme på tale at udvikle digitale løsninger, herunder selvbetjeningsløsninger til brug for kommunikation til og fra Erhvervsstyrelsen. Det foreslås derfor, at erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler herom administrativt. Erhvervsministerens anvendelse af bemyndigelsen vil ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler om den danske nationale eID-løsning og den fællesoffentlige digitale infrastruktur.

Til § 9

Det følger af artikel 21, stk. 1, at erhvervsdrivende, der er berørt af en afgørelse omhandlet i artikel 20, når som helst kan anmode om en fornyet prøvelse af afgørelsen. Anmodningen om en fornyet prøvelse skal indeholde oplysninger, der viser, at produkterne bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på markedet eller vil blive eksporteret under overholdelse af artikel 3. Disse oplysninger skal indeholde ny væsentlig information, som den kompetente myndighed ikke blev gjort opmærksom på, mens undersøgelsen pågik. Det følger af artikel 21, stk. 5, at en erhvervsdrivende, der er blevet berørt af en afgørelse truffet af en medlemsstats ledende kompetente myndighed efter artikel 20, har adgang til at prøve afgørelsens processuelle og materielle lovlighed ved en domstol.

Det foreslås i § 9, at Erhvervsstyrelsens afgørelser i egenskab af kompetent myndighed ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen afskærer klageadgangen fra den kompetente myndighed til Erhvervsministeriets departement og andre administrative myndigheder. Bestemmelsen afskærer også klageadgangen til Erhvervsministeriets departement over Erhvervsstyrelsens sagsbehandling. Udførelsen af opgaven som kompetent myndighed indenfor forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde kræver en betydeligfaglig indsigt i området. Denne indsigt findes som udgangspunkt hos Erhvervsstyrelsen. Erhvervsstyrelsen er uafhængig i sin rolle som kompetent myndighed. Det betyder, at Erhvervsstyrelsen ikke er undergivet instruktion om de enkelte sagers behandling og afgørelse. Erhvervsstyrelsen træffer endelige administrative afgørelser, men vil dog være undergivet kontrol af Folketingets Ombudsmand, ligesom afgørelserne vil kunne indbringes for domstolene efter de civile retlige regler herom. På samme måde kan Erhvervsstyrelsens genoptage afgørelser på ulovbestemt grundlag til realitetsbehandling efter de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, hvis der fremkommer væsentlige nye oplysninger eller er sket alvorlige sagsbehandlingsfejl.

Til § 10

Det følger af artikel 23, stk. 2, i forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, at den kompetente myndighed pålægger den erhvervsdrivende sanktioner, hvis den erhvervsdrivende ikke efterkommer en afgørelse truffet i medfør af artikel 20, stk. 4, jf. den foreslåede § 3. Sanktionen kan pålægges enten direkte, i samarbejde med andre myndigheder, eller ved hjælp af en anmodning til de kompetente retslige myndigheder.

Det foreslås i § 10, stk. 1, at den der undlader at efterkomme en afgørelse meddelt efter § 3, straffes med bøde.

Bødestørrelsen vil skulle skaleres efter alvor og varighed og inddrage formildende og skærpende omstændigheder, herunder en forsætlig eller uagtsom karakter af overtrædelsen, f.eks. om den erhvervsdrivende ikke havde til hensigt at overholde påbud og forbud fuldt ud, eller om den manglende overholdelse var utilsigtet og beroede på skødesløshed. Efter forordningens art. 37, stk. 2, litra a-d, skal der i udregningen indgå en række hensyn ved vurderingen af bødestørrelsen, herunder f.eks. den erhvervsdrivendes historie, økonomiske fordele, gevinst og undgåede tab samt graden af samarbejde med de kompetente myndigheder. Det er hensigten, at bødestørrelsen fastlægges med udgangspunkt i Kommissionens retningslinjer af 26. juni 2026 om beregning af sanktioner.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Erhvervsstyrelsen vil i de tilfælde, hvor styrelsen konstaterer manglende overholdelse af en afgørelse, jf. den foreslåede § 3, jf. forordningens art. 20, anmelde sagen til politiet. Anmeldelsen vil indeholde en begrundet indstilling om bødens størrelse. Politiet har herefter mulighed for at sende et bødeforlæg til vedkommende selskaber m.v., der kan vedtage forlægget. Hvis selskabet m.v. ikke betaler bødeforlægget, anses selskabet m.v. for ikke at have erkendt lovovertrædelsen, og sagen vil blive oversendt til anklagemyndigheden med henblik på eventuel tiltalerejsning ved domstolene

I stk. 2 foreslås det, at der i forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Den foreslåede bestemmelse skal give mulighed for at fastsætte straffebestemmelser i bekendtgørelser, der udstedes med hjemmel i den foreslåede lov, så der på samme måde som i loven bliver mulighed for at straffe med bøde. Behovet for fastsættelsen af straffebestemmelser i bekendtgørelse skyldes, at de mere specifikke krav til de økonomiske sanktioner, herunder metoden til beregning og de gældende tærskler herfor, er udstedt i

retningslinjer fra Kommissionen, jf. artikel 11, litra i. Der er derfor behov for, at overtrædelse af disse regler kan straffes på samme måde som de krav, der fremgår af lovforslaget.

I *stk. 3* foreslås det, at selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Bestemmelsen indebærer, at juridiske personer, herunder aktie- og anparts-selskaber, vil kunne pålægges strafansvar for de overtrædelser af bestemmelser i loven, som i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 10 er strafbelagte.

Til § 11

Det fremgår af artikel 39 i forordningen, at forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende. Forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde blev offentliggjort den 12. december 2024.

Det fremgår videre af artikel 39 i forordningen, at forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde finder anvendelse fra den 14. december 2027.

Bestemmelsen medfører, at forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde finder endelig anvendelse – og at dansk lovgivning dermed skal være i overensstemmelse hermed – fra den 14. december 2027.

Det foreslås i § 11, at loven skal træde i kraft den 14. december 2026.

Bestemmelsen skal ses i lyset af, at medlemsstaterne senest den 14. december 2026 giver Kommissionen meddelelse om de sanktioner og foranstaltninger, som medlemsstaten fastsætter, jf. forordningens artikel 37, stk. 3.

Forordningen finder i øvrigt anvendelse fra den 14. december 2027.

Til § 12

Det foreslås i § 12, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne eller Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger.

UDKAST

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da lovens formål er at supplere Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937. Færøerne og Grønland er ikke medlemmer af EU, hvorfor forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde ikke gælder på Færøerne og i Grønland.